

- vey. – Biological Record Centre, Monks Wood Experimental Station, Abbots Ripton, UK, 23 pp.
- Heath, J., 1971b. The European Invertebrate Survey. – *Acta Entomologica Fennica* 28: 27-29.
- Hustings, M. F. H., R. G. M. Kwak, P. F. M. Opdam & M. J. S. M. Reijnen (Red.), 1985. *Natuurbeheer in Nederland 3: Vogelinventarisatie; achtergronden en verslaglegging*. – PUDOC, Wageningen, 459 pp.
- Limpens, H. J. G. A., 1987. Het Atlasproject van de Stichting Vleermuis-Onderzoek. – *De Levende Natuur* 88: 254.
- Made, J. G. van der & W. H. J. M. Geraedts, 1982. Dagvlinders. Dagvlinders? Een onderzoek naar de Nederlandse dagvlinders. – *Natuurbehoud* 13(2): 36-38.
- Mennema, J., A. J. Quené-Boerenbrood & C. L. Plate (Red.), 1980. *Atlas van de Nederlandse flora 1*. – Kosmos, Amsterdam, 226 pp.
- SOVON, 1987. *Atlas van de Nederlandse vogels*. – SOVON, Arnhem, 595 pp.
- Teixeira, R. M., 1979. *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. – Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, 's-Graveland, 431 pp.
- Tol, J. van, 1983. Handleiding voor het medewerken aan entomologische projecten in het kader van de European Invertebrate Survey Nederland. – Stichting EIS-Nederland, Leiden, 60 pp.
- Wijngaarden, A. van, V. van Laar & M. D. M. Trommel, 1971. De verspreiding van de Nederlandse zoogdieren. – *Lutra* 13(1-3), 41 pp. + 64 kaarten.

Vakgroep Natuurbeheer, Landbouwuniversiteit, Postbus 8080, 6700 DD Wageningen

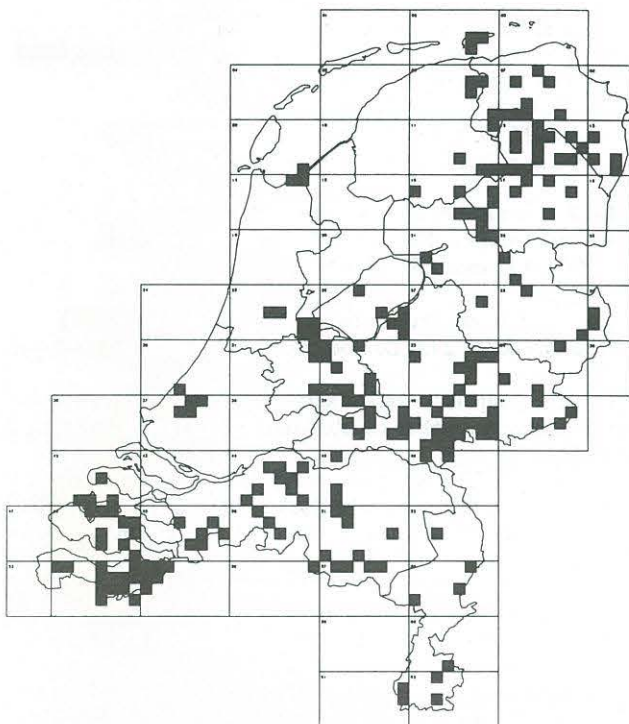

Fig. 5. Verspreiding van de huisspitsmuis 1970-1985 in Nederland (uit: Nieuwsbrief 2 van de Contactgroep Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Mei 1986).

Fig. 5. Distribution of the common house shrew 1970-1985 in the Netherlands (derived from: Newsletter 2 of the Contact Group Inventory of Mammals of the Society for Mammology and Mammal Protection, May 1986).

EIS-NIEUWS

Leidse veranderingen

Er hebben de laatste jaren verschillende ingrijpende veranderingen plaatsgevonden in en rond het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie in Leiden. Omdat dit bij degenen die er niet nauw bij betrokken zijn, wel eens tot verwarring aanleiding zou kunnen geven, wordt hier in het kort een en ander uiteengezet.

In 1986 kreeg het museum van de Minister van WVC de opdracht tot het tot stand brengen van een Nationale Natuurhistorische Presentatie (de NNP). Dit zou (vooral) met de bestaande personele en financiële ondersteuning moeten gebeuren. Het museum aanvaardde deze taak. In overleg met de gemeente Leiden (die zich ook zeer beijerd had voor het naar Leiden halen van de NNP) werd een passend gebouw gevonden: het Pesthuis, eigendom van de gemeente. Dit gebouw werd jaren geleden door het Legermuseum verlaten en was aan een grondige opknappbeurt toe. Deze werd uitgevoerd door de Rijksgebouwendienst en in het najaar van 1989 werd het gebouw casco gerestaureerd opgeleverd. Dat jaar was om nog een andere reden een gedenkwaardig jaar: na een scheiding van ruim een eeuw werden het Rijksmuseum van Geologie & Mineralogie en het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie officieel herenigd onder de nieuwe naam Nationaal Natuurhistorisch Museum.

Met het Pesthuis kreeg het museum zijn zevende gebouw in Leiden. Een dergelijke versnippering is ongewenst voor een goede bedrijfsvoering. Daarom werden in het museum vergaande ideeën ontwikkeld om te komen tot één complex van gebouwen, waar zowel de tentoonstelling als de collecties en werkruimten ondergebracht zouden zijn. In 1990 kreeg het museum het groene licht van de Minister voor het verwezenlijken van de plannen. Deze behelzen nieuwbouw naast en ten dele aan het Pesthuis. Naast de huidige museumfuncties zullen er in ondergebracht worden: een grote permanente tentoonstelling, vergaderzalen en een "natuurcentrum", waar men via interactieve computerprogramma's, referentiecollecties en een bibliotheek zelf informatie kan vinden. De lokatie is zeer gunstig: het Pesthuis bevindt zich vlak achter het station en dicht bij het centrum van de stad.

Het ligt in de bedoeling de nieuwbouw in 1995 klaar te hebben. Het zal duidelijk zijn dat dit een enorme aanslag betekent op organisatievermogen, improvisatievermogen en werkracht van het museum-personeel. Weliswaar zijn intussen extra middelen beschikbaar gesteld voor deze tour de force, maar het meeste werk (afgezien van het bouwen zelf, uiteraard) moet toch door het huidige museum personeel gedaan worden. Om dit voor elkaar te krijgen is de organisatiestructuur van het museum tijdelijk aangepast. Een buitenstaander zal hier overigens niet zoveel van merken.

Wat heeft dit alles nu met EIS te maken? Eén van de kenmerken van het nieuwe museum moet worden: meer openheid en informatie naar buiten toe en (nog) grotere dienstverlening, ook naar anderen dan de directe collega's van het vakgebied. Het museum heeft wat het EIS-werk betreft een voortrekkersrol gespeeld. Het museum stelde een volledige formatieplaats beschikbaar. Degene die deze plaats bezet (momenteel dus Erik van Nieukerken) is dé centrale man voor het EIS-werk in Nederland: hij ontvangt de gegevens en zorgt voor opname in het EIS-bestand, hij treedt coördinerend en stimulerend op,

overlegt met andere instanties namens EIS en verzorgt de Nieuwsbrief en publikatie van verslagen. Niettemin wordt het "eigenlijke" werk, het verzamelen van de gegevens, door anderen gedaan die formeel weinig inspraak hadden bij het beleid dat ten aanzien van het EIS-werk werd gevolgd. Omdat het museum niet de indruk wilde wekken (en voorzover die al gewekt was, wilde weghalen) dat het in zijn eentje het beleid van EIS bepaalde, werd enige jaren terug een adviescommissie ingesteld, waarin uitsluitend mensen van buiten het museum zaten. Deze commissie had tot taak de directie van het museum gevraagd en ongevraagd te adviseren over het EIS-werk. De recente ontwikkelingen bij het museum hebben ons doen besluiten een nog duidelijker scheiding aan te brengen tussen de dienstverlenende en de beleidvoerende taak, met dien verstande dat het museum zich uitsluitend dienstverlenend zal opstellen (door het beschikbaar stellen van mankracht en andere middelen) en het beleid wordt gevoerd door een nog te vormen rechtspersoon (vereniging, stichting, of i.d.), waarin belanghebbenden (gegevensleveranciers, gebruikers) verenigd zijn en die een samenwerkingsovereenkomst met het museum sluit. Hierover wordt momenteel overleg gevoerd tussen het museum, de adviescommissie en de Stichting EIS. Deze laatste, hierboven nog niet genoemde stichting is uitsluitend bedoeld om en doet ook niet anders dan het beheer van gelden ten behoeve van EIS-publikaties.

Eén en ander betekent niet, dat het museum zich minder aan de Nederlandse fauna gelegen wil laten liggen. Integendeel, als nationaal instituut voelt het museum zich verplicht zich met de fauna van het eigen land bezig te houden. Eén van de zwaartepunt-programma's van het museum heet dan ook Fauna van Nederland. Er is echter meer te doen dan het verzamelen en verwerken van verspreidingsgegevens. Te denken valt bijv. aan het opstellen van standaard-naamlijsten en bibliografieën over de Nederlandse fauna. Deze taken heeft het museum in het kader van groeien naar het nieuwe museum opgepakt. Al deze taken zijn moeilijk uitvoerbaar als er geen duidelijkheid bestaat over verantwoordelijkheden. Vandaar ook de moeite die het museum zich getroost om duidelijkheid te scheppen over verantwoordelijkheden en de grenzen daarvan betreffende het EIS-werk. Om nog eens heel kort te zeggen waar het museum heen wil: de gegevensleveranciers en gebruikers zijn verantwoordelijk voor het beleid ten aanzien van het EIS-werk en de uitvoering daarvan; het museum verleent diensten op basis van een samenwerkingsovereenkomst en is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de afgesproken diensten.

R. de Jong

Reorganisatie EIS: het initiatief-comité

Zoals u ook hierboven hebt kunnen lezen, heeft de directie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum (Rijksmuseum van Natuurlijke Historie) aan de Stichting EIS-Nederland en aan de Adviescommissie EIS gevraagd om zich te beraden over een nieuwe organisatievorm, c.q. rechtspersoon (Vereniging of Stichting) die de medewerkers aan EIS projecten moet verenigen en het beleid betreffende deze projecten moet bepalen. Deze nieuwe organisatie zal met het museum nadere afspraken maken over de werkzaamheden die medewerkers van dit museum ten behoeve van EIS zullen verrichten.

Aanvankelijk was de Stichting EIS-Nederland gevraagd deze taak op zich te nemen, en het bestuur uit te breiden, maar het bestuur van deze stichting prefereert de stichting de huidige

beperkte opzet te laten houden: vooral ter bevordering van EIS publikaties. Wel is de stichting bereid haar naam te veranderen, indien dat wenselijk is.

Op een vergadering van de Adviescommissie EIS in december 1990 is vervolgens besloten om een Initiatief-Comité in het leven te roepen, dat zich moet beraden over de vorm van de nieuwe organisatie en de taken. Tevens kan dit comité de afspraken voorbereiden die met het Nationaal Natuurhistorisch Museum gemaakt moeten worden. Het comité is gezamenlijk een officieel orgaan, de personen die er in zitten doen dat op persoonlijke titel, maar gezamenlijk dekken ze o.i. wel het bij EIS betrokken veld af: enkele werkgroepen, de Nederlandse Entomologische Vereniging, de Nederlandse Malacologische Vereniging en de Stichting EIS-Nederland. Dr. R. de Jong zal er bijzitten als waarnemer van het museum, en ondergetekende fungeert als secretaris. De gesprekken in de komende maanden zullen zich zeker niet beperken tot deze groep mensen, de achterban zal uitgebreid geraadpleegd worden, en u allen wordt verzocht uw mening en ideeën over EIS aan leden van dit comité kenbaar te maken. Ook kunt u uw brieven aan mij zenden, ik zorg dat ze bij de leden van het comité terecht komen. Zodra het comité verdere voorstellen heeft, zullen alle medewerkers van EIS in de gelegenheid gesteld worden zich daarover uit te spreken. Op welke wijze dat gebeurt moeten we nog vaststellen.

Dit zijn de namen en adressen van de leden van het Initiatief-comité EIS:

Drs. A. Barendregt (werkgroep Syrphidae)
Chopinlaan 38, 3781 HB Voorthuizen (03490-1451)

Dr. R.J. de Jong (waarnemer NNM)
Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Postbus 9517
2300 RA Leiden (071-143844)

J. van der Made (voorzitter) (vlinderstichting)
Vakgroep Natuurbeheer LU Wageningen, Postbus 8080,
6700 DD Wageningen (08370-83469)

Dr. H.K.M. Moller Pillot (werkgroep Chironomidae)
Leyparkweg 37, 5022 AA Tilburg (013-425688)

Dr. E.J. van Nieuwerkerken (secretaris)
Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Postbus 9517
2300 RA Leiden (071-143844)

Drs. A. D. P. van Peursen (werkgroep Mollusken, NMV)
Kraaienveld 99, 2727 DJ Zoetermeer (079-426140)

H. Turin (loopkever-werkgroep)
Esdoornreed 29, 6871 LK Renkum (08373-16406)

Mw. dr. S.A. Ulenberg (bestuur NEV)
Instituut voor Taxonomische Zoologie, UvA, afd. Entomologie,
Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam
(020-5256243)

Prof. dr. W. Vervoort (stichting EIS-Nederland)
Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Postbus 9517
2300 RA Leiden (071-143844)

Erik van Nieuwerkerken